

Kokkuvõtte teemal: Nõuded meetootjale, mesilaste haigustest ja kevadise tarulangetise proovide kogumisest.

Aeg ja koht: Läänemaa Mesinike Seltsi teabepäev Oru Vallamaja saalis, Linnamäel, Oru vallas, Läänemaal, 16.03.2013.a.

Lektor: Arvi Raie, lektorileping PR-9-1.4-38

Nõuded väike- ja suurmeetootjale.

Selleks, et tarbija toidulauale jõuaks ohutu ja kvaliteetne mesi, teostab Veterinaar- ja Toiduameti veterinaar keskuse järelevalveametnik järelevalvet ka meekäitlejate üle. Järelevalvet viiakse läbi regulaarselt, vastavalt eelnevalt koostatud plaanile ja juhtudel, kui on põhjust arvata, et toitu käitlev ettevõtte on rikkunud õigusaktides sätestatud nõudeid (mh tarbijakaebused vms).

Järelevalve käigus hindab järelevalveametnik toidu, toiduga kokkupuutuvate materjalide ja esemete ning käitlemisettevõtte ja käitlemise vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele. Samuti hinnatakse pakendite märgistust ning pööratakse tähelepanu toidu jälgitavusele. Põhidokument, millest lähtutakse, on Toiduseadus.

Erinevate meekäitlejate puhul lähenetakse hügieeninõuete hindamisel mõnevõrra erinevalt:

Väikeses koguses mee esmatootjad (st kuni 15 (k.a) taru või mesilasperega majapidamised või ettevõtted) peavad vastama Toiduseaduses ja põllumajandusministri 15. juuni 2006. a määruses nr 72 „Väikeses koguses esmatoodete turustamise hügieeninõuded” sätestatud nõuetele. Selliste käitlejate üle kontrolli teostamisel hinnatakse muuhulgas ka seda, kas käitleja ei ületa nimetatud määruses kehtestatud väikeseid koguseid.

Teavitatud meepakenduskeskused peavad vastama Toiduseaduses ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 852/2004, toiduainete hügieeni kohta I lisas sätestatud nõuetele.

Tunnustatud meepakenduskeskused peavad vastama Toiduseaduses ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 852/2004, toiduainete hügieeni kohta II lisas sätestatud nõuetele.

Kõik meekäitlejad peavad vastama ka Toiduseaduses ja Vabariigi Valitsuse 19. veebruari 2004. a määruses nr 41 „Mee koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded” kehtestatud erinõuetele, mis puudutab mee märgistust ja kvaliteeti.

Järelevalveametnikul on ametitõendi esitamisel õigus takistamatult kontrollida:

- käitlemisettevõtte, selle territooriumi, ruumide, seadmete, sisseseade ning veovahendite seisundit ja kasutamist;
- toitu ja selle koostisosi, abiaineid ja muid toidu valmistamiseks kasutatavaid tooteid;
- toidu valmistamist;
- toiduga kokkupuutuvaid materjale ja esemeid;
- puhastamise, desinfitseerimise ja kahjuritõrje vahendeid, aineid ning viise;
- käitlemist, sealhulgas toidu töötlemis-, valmistamis- ning säilitamisviise;
- märgistust ja muul viisil teabe esitamist;
- jälgitavust ehk arvestuskohustuse täitmist
- jms.

Mesilaste haigustest ja kevadise tarulangetise proovide kogumisest 2013.a.

Mesilasperede kadude uuringute põhitähelepanu oli pööratud kahjuritele, haigustele ja pestitsiididele. Võrreldes erinevate riikide kadusid võib märgata tugevat erinevust aastate lõikes.

Kevadise tarulangetise seire eesmärgid:

1. Selgitada välja järgmiste mesilaste haiguste esinemine:

-Nosematoos tekitaja *Nosema apis*

-Akarapidoos tekitaja *Acarapis woodi*

-Varroatoos tekitaja *Varroa destructor*

2. Koguda andmeid talvitunud mesilasperede tervisliku seisukorra kohta (esinevad haigused).

3. Selgitada välja hukkunud mesilasperede arv (põhjused).

4. Koguda andmeid mesilasperede ravi kohta.

Proovid uuritakse Veterinaar- ja Toidulaboratooriumis. Uurimiskulud maksab Eesti Mesinike Liit Eesti riikliku mesindusprogrammi 2010-2013 raames.

Esimese proovi hind parasitaarhaigused 11,6€, alates teisest hind 4,2€

AHM (haue, mesi, vaha, õietolm) üks proov 13,6€, teine 5,4€

EHM (haue, mesi, vaha, õietolm) üks proov 21,4€, teine 5,3€

Tarulangetise proovivõtu juhised:

Proovid tuleb võtta võimalusel kohe peale puhastuslendu või esimesel läbivaatlusel.

Eraldi proovid tuleb võtta haiguse kahtlusel või hukkunud peredelt. Võetud proovid tuleb identifitseerida ja lisada kaaskiri. Seire korral sama tervishoiu staatusena mesilast või mesilagrupist võtta üks koondproov. Koondproov peab sisaldama hukkunud mesilasi ja tarulangetist kokku 100ml (pool teeklaasi).

Proovide saatmine.

Proovid kogutakse EML

Aadress: J.Vilmsi 53 G, 10147 Tallinn Telefonid: 52 93 589

51 68 070

Soovitus oleks koguda ühe piirkonna proovid ja saata üheskoos!

Proovi kaaskirjal märgitavad andmed:

Mesila regist. Nr PRIA-s

Mesila asukoht (küla täpsusega)

Mesiniku andmed (kontaktandmed, tel, e-mail)-võimaldab koheselt saadetavat vastust

Andmed proovivõtu kohta

1. Talvituma pandud mesilasperede arv sügisel

2. Talvitunud perede arv kevadel

3. Haigete perede arv

4. Hukkunud perede arv (võimalik hukkamise põhjus?)

5. Haiguse kahtlusel kliinilised tunnused

6. Teostatud ravi 2012

Proovivõtu kuupäev

Proovi nr ja mesilaspere nr, kust proov võeti

Proovivõtja kinnitus (allkiri)